

OLIMPIADA „LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ”

Etapa locală

14 februarie 2026

NIVELUL I – clasele a V-a și a VI-a

Varianta 1

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție precizările de mai jos.

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de trei ore.
- Se acordă 10 puncte din oficiu.

Citește cu atenție textele, apoi cerințele, și răspunde, pe foaia de examen, la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

40 de puncte

LĂMÂI, CĂRȚI ȘI PRIETENI

de Jo Cotterill

Domnișoara Spotlin ne-a pus, pe mine și pe Mae, să facem împreună o temă la limba engleză. Trebuia să împerechem cuvinte care înseamnă același lucru. Am știut că domnișoara Spotlin ne-a dat plicul cu elemente de vocabular pentru elevii avansați, pentru că toate cuvintele erau tipărite cu litere mov. Cei mai mulți colegi au primit cuvinte verzi sau albastre.

Eu cunosc o mulțime de cuvinte, pentru că obișnuiesc să citesc mult. Faptul că am fost pusă în pereche cu Mae m-a făcut să mă întreb dacă și ea citește la fel de mult. Sau poate că domnișoarei Spotlin pur și simplu nu i-a venit altă idee.

— „Vorbăreț”, am spus eu, luând un cuvânt din grămadă. Cu „locvace”.

Mae a dat din cap.

— „Îngrijorat” – face pereche cu „impacientat”.

O pereche de cuvinte destul de ușoară.

— „Sofisticat” și „elegant”, am continuat eu.

Iar Mae a spus:

— „Verosimil” și „credibil”.

Am rămas impresionată: nu sunt mulți în clasa mea care știu ce înseamnă „verosimil”. Poate că Mae citește, într-adevăr, o mulțime de cărți. M-am concentrat asupra cartonașelor, în căutarea altor perechi de cuvinte.

Mae m-a provocat mai departe:

— „Minuscul” și „miniatural”.

Am ridicat din sprâncene și am întins mâna după cuvintele „cerebral” și „intelectual”.

— Ești bună la asta, mi-a mărturisit Mae.

— Și tu ești, i-am răspuns eu.

Imediat fața i s-a luminat:

— Îmi plac cuvintele.

— Și mie.

În clipa aceea, am simțit ceva asemănător unei surprize. Nu am mai întâlnit niciodată pe cineva de vârsta mea care să mărturisească faptul că „îi plac cuvintele”.

— Cuvintele sunt un fel de mâncare, nu crezi? m-a întrebat ea, nedezipindu-și privirea de cartonașele tipărite. Au felurite arome și se simt diferit în cerul gurii. Vreau să spun: cu toate că „cerebral” și „intelectual”

înseamnă același lucru, senzația pe care ți-o provoacă fiecare cuvânt este diferită. „Cerebral” este ceva aproape fad ori dulce – iar sfârșitul cuvântului parcă ți-ar ieși singur din gură. În vreme ce „intelectual” este asemenea unui ritm de marș. „In-te-lec-tu-al”, parcă l-ai clănțâni.

Nu prea știam ce să-i spun, pentru că eu nu privisem niciodată cuvintele așa, iar în clipa aceea creierul meu se căznea să găsească un răspuns. Nu reușeam însă să scot nicio propoziție pe gură.

Am potrivit restul cuvintelor într-un timp record. Domnișoara Spotlin a râs în clipa în care am chemat-o:

— Nu am un set mai dificil decât acesta, ne-a mărturisit ea cu regret. Va trebui să citești ceva până la pauză.

Mae a părut mulțumită de propunere. Amândouă am scotocit în pupitre și am scos de acolo câte o carte. (...) Acum încerc să citesc „Aventurile lui Black Beauty”, în care este descrisă viața unui cal — dar nu în culori calde, siropoase. Acțiunea se petrece demult, iar Black Beauty ajunge să fie maltratată de mai mulți oameni. Eu nu mă dau în vânt după cai, însă povestea aceasta este bine scrisă, cu toate că, uneori, propozițiile mi se par prea lungi. După ce am auzit-o pe Mae, am simțit nevoia intensă să citesc cuvintele cu voce tare, ca să le simt „aromele”.

Dar, în loc de asta, am aruncat o privire către cartea lui Mae. Ea citea ceva intitulat „Jurnalul Annei Frank”.

— Un jurnal? am întrebat-o eu, dorind să nu par mirată, însă vocea cu siguranță mi-a trădat nedumerirea.

Singura carte-jurnal pe care am citit-o vreodată era despre o fată care descoperă că, în realitate, este o prințesă – ceea ce mi s-a părut puțin cam ridicol.

— Ce fel de jurnal?

— Un jurnal din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, mi-a răspuns Mae atunci. Eroina, pe care o cheamă Anne, a fost nevoită să se ascundă de frica naziștilor.

Știam cine fuseseră naziștii, pentru că citisem o carte despre un băiat german care s-a împrietenit cu un băiat evreu, într-un lagăr de concentrare nazist. Povestea lor m-a mișcat profund.

— Cine a scris cartea? m-am interesat eu.

— Ea însăși. Fata – Anne. Nu este ceva inventat, este o poveste adevărată. Între timp, a devenit celebră.

(...)

Apoi, i-am arătat cartea mea.

— Eu citesc asta.

— Ah, ador „Aventurile lui Black Beauty”! a exclamat ea. Dar... săraca Ginger!

— Ce i se întâmplă lui Ginger?

Imediat, Mae și-a acoperit gura cu palma.

— Of, îmi pare atât de rău! Nu ar fi trebuit să spun asta! Nu ai ajuns până acolo, nu-i așa?

— Până unde?

— Nu-ți pot spune! Nu-ți pot spune! a repetat ea de parcă ar fi înnebunit. Ah, urăsc atunci când cineva îmi povestește ce se întâmplă mai departe într-o carte pe care tocmai o citesc! Îmi pare rău! Te rog, iartă-mă!

— Bineînțeles că te iert, i-am răspuns eu, nedumerită de înflăcărea ei, dar și întrebându-mă ce i se va întâmpla oare lui Ginger.

Sper ca această carte să nu-mi mai provoace coșmaruri, la fel ca precedenta.

— Nu mai scot o vorbuliță, promit, a spus ea, închizând un fermoar imaginar peste propriile buze numai ca să-l deschidă la loc și să adauge: Știam eu că aveam gusturi comune în privința cărților. Te-am văzut ieri citind „Pollyanna”. Nu-i așa că e un nume frumos? „Pollyanna” ... ca un fel de „polen”. E o adevărată plăcere să-i rostești numele. Și mie mi-ar plăcea să am un nume mai drăgălaș, precum al tău. „Calypso”.

— Mulțumesc. Și mie îmi place numele tău, i-am spus, gândindu-mă că așa era politicos. Are un aer ... primăvărat. E plin de speranță. Știi tu. Mae ca în luna *mai*.

Auzind asta, Mae m-a privit cu ochi mari:

— Ah, a oftat ea. Ce drăguț! Nici nu știi cât mă bucură cuvintele tale. Ți mulțumesc!

A. (2 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Mae și Calypso au primit plicul în care toate cuvintele erau tipărite cu litere

- a. mov.
- b. verde.
- c. albastre.
- d. negre.

2. Mae consideră că termenul „intelectual” este

- a. ceva fad.
- b. ceva dulce.
- c. ca un ritm de marș.
- d. ca un dans.

3. Citind „Black Beauty”, Calypso consideră că

- a. uneori propozițiile sunt prea lungi.
- b. viața unui cal este descrisă în culori calde.
- c. povestea nu este scrisă prea bine.
- d. povestea este puțin cam ridicolă..

4. Singura carte-jurnal citită de Calypso este

- a. Jurnalul Annei Frank.
- b. o carte despre o fată care descoperă că, în realitate, este o prințesă.
- c. o carte care are ca personaj un cal.
- d. o carte despre al Doilea Război Mondial.

B. (4 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos.

--	--	--	--	--	--	--	--

- 1. Fetele încep să citească.
- 2. Mae citește „Jurnalul Annei Frank”.
- 3. Mae consideră cuvintele ca un fel de mâncare.
- 4. Mae îi povestește lui Calypso despre Anne Frank.
- 5. Cele două fete lucrează împreună la tema pentru limba engleză.
- 6. Fetele vorbesc despre numele lor.
- 7. Lui Mae îi place foarte mult cartea „Aventurile lui Black Beauty”.
- 8. Fetele termină de rezolvat foarte repede tema.

C. (16 puncte: 4 puncte pentru răspunsul corect la fiecare dintre cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, prin enunțuri, la fiecare dintre cerințele de mai jos.

- 1. Prezintă motivul pentru care fetele știu multe cuvinte și reușesc să termine tema repede.
- 2. Precizează de unde știe Calypso cine sunt naziștii.
- 3. Menționează senzația trăită de Mae când rostește cuvântul „cerebral”.
- 4. Explică din ce cauză Mae nu vrea să spună ce i se întâmplă lui Ginger, personajul din cartea „Aventurile lui Black Beauty”.

D. (18 puncte)

Imaginează-ți că ești colegul/colega celor două fete și ai primit de la domnișoara Spotlin plicul pentru elevi avansați. Redactează un text, de cel mult 20 de rânduri, în care să explici ce simți când descoperi cuvinte noi într-o carte pe care o citești. Vei avea în vedere valorificarea textului dat.

SUBIECTUL al II-lea

30 de puncte

Importanta lecturii pentru copii

Beneficiile lecturii în viața copiilor

Abilități literare mai bune

Copiii care citesc vor comunica mai bine și mai repede pentru că le este stimulată acea parte din creier care se ocupă cu procesarea limbajului. Nu doar atât, dar, simplul fapt că învață să citească, chiar și pe litere, poate duce, mai târziu, la o dragoste pentru literatură care să îi însoțească toată viața. Până și performanța la școală poate fi mai avansată pentru simplul fapt că experiența lecturii îi ajută mai departe să asimileze informații noi, citind.

Vocabular mai bogat

Rolul lecturii este și acela de a expune copiii la un vocabular mai bogat pe care și-l pot însuși mai ușor. Dacă-ți înveți copilul să citească de timpuriu, vei fi surprins cât de repede va ajunge să utilizeze cuvinte mai puțin obișnuite, cum ar fi „taciturn” sau „electrizant”. Nu doar atât, dar aceste cuvinte noi pot fi și o sursă de amuzament pentru copilul tău, mai ales, atunci când le integrează în joaca de zi cu zi.

Concentrare mai bună

Cititul constant poate ajuta la îmbunătățirea abilităților copilului tău de a se concentra. Dacă, în prima zi, să citească o pagină întreagă i se va părea epuizant, într-o săptămână sau două de lectură zilnică, va putea ajunge să citească chiar mai multe pagini, aproape fără efort. Acest lucru are multiple avantaje pentru școlarizarea copilului.

Niveluri mai mari de creativitate și de imaginație

Odată cu lectura, copilul își dezvoltă imaginația, construind din cuvintele așternute pe hârtie felul în care se înfățișează personajele și mediul în care se desfășoară acțiunea. La toate acestea se adaugă și abilitatea de „a ghici”, total sau parțial, ce urmează să se întâmple.

La rândul ei, imaginația care ia amploare duce la creșterea nivelului de creativitate a copilului tău. Ea se poate răsfrânge nu doar în felul în care se joacă, dar și în felul în care mănâncă, vorbește, se îmbracă sau desenează. Cititul este o experiență imersivă din care, atunci când „iese la suprafață”, copilul tău e mult mai inventiv în toate aspectele vieții sale.

Abilități sociale mai bune

Importanța cărților pentru copii se reflectă și în viața socială. După cum am spus și mai sus, copiii care citesc devin mai empatici pentru că se pun în pielea personajelor lor preferate. Astfel, ei învață că există emoții pe care, încă, nu le-au trăit și că nu toată lumea simte la fel. Acest lucru îi poate ajuta să-și dezvolte abilitățile sociale, întrucât empatia este condiția de bază a oricărei prietenii, inclusiv, atunci când ești mic!

Sursă de divertisment

Copiii, întotdeauna, vor fi copii! Ei vor, măcar, puțină distracție în aproape tot ceea ce fac, iar cititul poate fi distractiv. Pe măsură ce stăpânesc, din ce în ce mai bine, lectura și își dezvoltă dragostea de cărți, se afundă în povești și chiar se pot trezi râzând cu voce tare la fiecare anecdotă pe care o întâlnesc.

În definitiv, copiii au nevoie și de divertisment. Nu de puține ori se întâmplă ca tu să fii cel care să-și întoarcă mintea pe-o parte și pe alta gândindu-se ce ar putea să-l facă pe cel mic să stea cuminte în drumul cu mașina spre mare, de exemplu. Ei bine, în momentul în care începe să simtă gustul lecturii, lucrurile vor fi mult mai simple!

(<https://www.deajoaca.ro/blog/importanta-lecturii-pentru-copii-beneficii-si-rol-in-dezvoltare.html>)

A. (12 puncte: 3 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare dintre următoarele cerințe, valorificând textul dat.

1. Numește un beneficiu al cititului pentru creierul copilului.
2. Precizează care este rolul lecturii în dezvoltarea vocabularului.
3. Menționează două abilități pe care lectura le dezvoltă copilului.
4. Explică de ce cititul poate fi o sursă de divertisment.

B. (18 puncte)

Redactează un text, de cel mult 20 de rânduri, adresat prietenului tău, în care să îl convingi că este important să citească. Vei valorifica textul-suport și experiența personală.

SUBIECTUL al III-lea

20 puncte

(Se vor acorda câte 6 puncte pentru cerințele 1 și 2, respectiv 8 puncte pentru cerința 3.)

Răspunde la cerințele formulate mai jos, referitoare la textul multimodal.

1. Precizează, într-un enunț, care sunt participanții la eveniment.
2. Menționează scopul activității.
3. Prezintă, în 5-10 rânduri, relația dintre mesajul verbal și elementele vizuale ale afișului.

Ilustrație preluată din: <https://scoala11.eu/5-februarie-2025-ziua-internationala-a-cititului-impreuna/>